

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVETKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

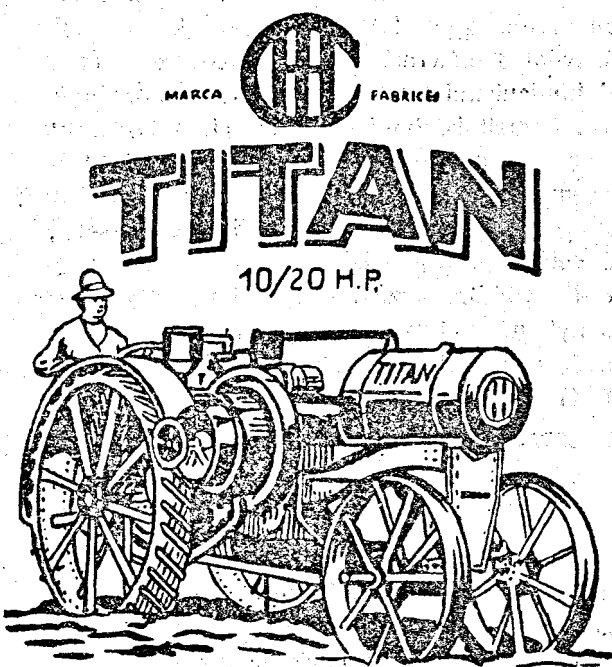
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes
tagdíja évi 100 lel, kisgazdák és tisztviselők
részére 50 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát
100 lel pótdíj ellenében kapják. *1924*

A lapfelfüggyelő bizottság felfüggyelése mellett felelős szerkesztő és kladó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 250 lel Negyed évre 75 lel
Fél évre 125 lel Egyes szám 5 lel



Az International Harvester Company
(Mc. Cormick-Deering)
Chicago U. S. gyártmánya
Erdély hegyes vidékének legjobban meg-
felelő

Tractora

szánt, kaszál, arat, csépel és vontat.

Ajánlattal és prospektusokkal kész-
ségesen szolgál a clujli képviselet:

HANN és TÁRSA

Gép és Műszaki Ker. részv. társ.

CLUJ—KOLOZSVÁR

Str. Regina Maria 11.

Sürgöncim: **HANNCOMP.** Telef. 2—36.

Gyomok irtása réteken és legelőkön.

Irta: dr. Bittera Miklós.

Réteken és legelőkön a gyomok irtásával keveset törődnek, noha ezek ott ugyanolyan kártékonyak, mint a szántóföldön, vagy a kertben, csak kevésbé tűnnek fel. Még ahol ápolják is a rétet és legelőt, legtöbbször megelőgszenek a magas növésű, feltűnő gyomok pusztításával.

A zöld mező gyomnövényei között vannak olyanok, amelyek mérgező hatásuknál fogva az állatok egészségét veszélyeztetik. Mások azért kártékonyak, mert a jó minőségű füveket elnyomják, maguk pedig egyáltalán nem (szurós, tüskés növények), vagy csak igen gyenge takarmányt adnak. Ezek a *feltétlen gyomnövények*, melyek minden réten és legelőn irtandók. Ilyen az acat, szerbtövis stb. Vannak azonban a jó réten és legelőn olyan növények is, amelyek gyengébb talajon hasznosnak minősíthetők, de már olyan viszonyok között, ahol értékesebb herefélék és fűfélék is megteremnek irtandók. Ezek ugyanis egyrészt táplálóanyagot vonnak el az értékes füvek elől, míg maguk gyengébb takarmányt adnak, másrészt élelmesek és a többit elnyomják. Ezek a *feltételes gyomnövények*, csak a jobb réteken és legelőkön irtandók. Ilyen például a juhcsenkesz, mely száraz legelőn sokat ér, de ahol jobb minőségű fű is megterem, ott irtandó, ilyen az árvalányhaj, mely határozottan gyomnövény ugyan, de ha futóhomokot akarunk rétlétesítéssel megkötni, magját még vetjük is, mert erre jó és értékes fű ott ugysem teremne meg.

A rét és legelőápolás kérdése ma annyira fontos, hogy a német gazdasági egyesület legutóbbi ülésén napirendre tűzte azt a kérdést, hogy miképen lehetne a réteket és legelőket a gyomoktól megóvni és a már meglévőktől megszabadítani.¹ Ez a tárgy bennünket is kö-

¹ Prof. Dr. Weber előadása „Die Unkrautbekämpfung auf dem Grünlande” címen a D. L. G. 1923. évi őszi vándorgyűlésén, valamint az ezt követő vltá anyaga. Mitt. d. D. L. G. 1924. 2. sz. 18. old.

zéről érdekel, e téren nálunk is sok még a tennivaló, ezért hasznosnak látiam róla röviden számot adni.

A gyomirtásnak igen sok módja van, amelyek részben védő, megelőző intézkedések, részben irtó eljárások.

A megelőző intézkedések mind arra irányulnak, hogy a réten és legelőn jó minőségű füvekből sűrűn zárt állományt létesítsenek, amely az esetleg odajutó gyomanyag kicsírázását és fejlődését megakadályozza — nem enged a gyomnövénynek helyet.

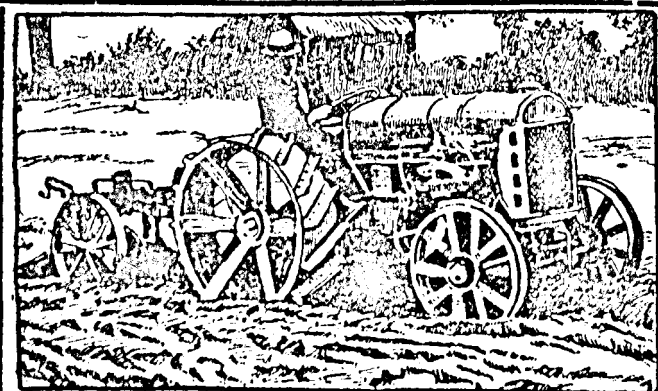
Arról a *területről*, amelyen *gyepet akarunk létesíteni*, előbb gyomirtó (kapás) növények ismételt termesztésével mindenféle gyökérről, szárról, szaporodó (acat, tarack, stb.) évelő, de a mag utján felujuló egynyári *gyomokat is ki kell irtani*. Ez utóbbiak ugyan idővel kipusztulnak a rétről, mert a virágjában kaszált réten magot érlelni nem képesek, de mégis kellemetlenek. Elnyomják a fiatal vetést és kipusztulva teret engednek a tulajdonképeni réti gyomnövények megtelepülésének.

Sok gyomnövény magva kerül a rétre a nem kifogástalanul *tiszta vetőmaggal* is. (Leggyakrabban uifű, gyermekláncfű, cickóró, százszorszép, puha csenkesz, sóska stb.)

A gyommentességen kívül a létesítendő rét talajától megkivánjuk azt is, hogy *kellő erőben* (megfelelő trágyázás) és beéredett állapotban legyen.

A *vetőmagkeverék összeállításánál* vigyázni kell arra, hogy a helyi viszonyoknak megfelelő füveket és herefélék helyes arányban kerüljenek bele. Ha valamely növény (a talaj, vagy éghajlat miatt) nem való oda, az kipusztul és helyét idővel a gyomnövények foglalják el. A keverési arányra is ügyeljünk, mert ha ez nem felel meg a természet szabta követelményeknek a növények addig hátráltatják egymást fejlődésükben, amíg köztük hézagok támadnak, amelyeket azután gyom lep el.

Az elgyomosodás oka sokszor az, hogy tekintet nélkül a vetőmag esetleges a normalis-



„Fordson Tractor”-ok

Személy- és teherautók, autó alkatrészek,
mindenféle gazdasági gépek megtekinthetők
és beszerezhetők a

„PERRY” cégnél. Cluj, Strada Regina Maria
No. 2. *1924* Telefon 999. szám.

nál gyengébb csirázóképességére) a kellelénél ritkábban vetettek.

A soros vetést nem tartják jónak, mert a sorok közein a gyom megtelepedhet. Előadó szerint lehet ugyan (mag-, idő-, munkamegtakarítás és egyenletes elosztás szempontjából) a nagyobb magvu fűvet és pillangósvirágu növények magját szűk sorokba keresztben géppel is elvetni, de az apró fű és herefélék magját kézzel célszerű szórni. Legjobb (bár legdrágább) eljárásnak a bőségesen számitott mag kézi vetését mondják. A vetést követő évben ez új gypet ne legellessük, hanem kaszáljuk és pedig minél többször.

Laza talaj hiányos hajszálerőssége miatt a nemes növények csirázó magjához nem képes elég nedvességet szállítani, de számos gyógynövénynek igen megfelel, ezenkívül az állati kártevők terjedésének is kedvez. Ezért nemcsak mindjárt a vetés után, de később is valahányszor a talaj állati kártevők (egerek, vakond stb.) vagy gazdasági munkák következtében kisebb nagyobb darabon, vagy az az egész területen fellazul, azt nehéz hengerrel meg kell járni. Ennek azonban nem szabad olyan időben történni, amikor a szálfűvek már hajtanak, mert azokban nagy kárt tehet. (Főhajás megzuzása következtében fejlődésükben visszamaradnak, mint a megdüléstől való félelemben meghengerelt buja buzavetés.) Igen nedves talajú rétre nem szabad nehéz hengerrel rájárni, mert ez a tapasztalat szerint kákafélék megtelepülésére vezethet.

(Folyt. köv.)

A kolozsvári országos tenyészállatkiállítás előkészítése.

Vasárnap tartotta meg a kolozsvári országos tenyészállatkiállítást rendező bizottság első ülését Muresan prefektus elnöklete alatt. Az ülésen jelen voltak dr. Cincereanu Constantin bukaresti állategészségügyi főfelügyelő, a vármegyei prefektusok, főállatorvosok, állattenyésztési bizottságok képviselői, az E. G. E. képviselőiben br. Jósika Gábor és Török Bálint, a „Fauna” Baromfitenyésztő Egyesület részéről Rosiescu igazgató, Kolozsvár város részéről Utalea polgármester és Cortea városi főmérnök, a kereskedelmi és iparkamara képviselőiben Caciula Miklós főtitkár.

Az ülésen Krisztea Tibor a kolozsvári állattenyésztési és egészségügyi kerület igazgatója ismertette a kiállítás tervezetét, amely szerint a kiállítást Kolozsváron a baromvásártéren szeptember hó 13—15-ik napjain tartják meg. A kiállítás alkalmából nagyobb építkezéseket fognak eszközölni; kb. 300—500 számos állatra építenek istállókat oly módon, hogy azok esetleg állandó jelleggel konzumvásárok tartására is alkalmasak legyenek. Ezen kívül serlés-, juh- és baromfi ólakat.

Az kiállításon résztvehetnek a magán-tenyésztők és szövetkezetek, állami tenyészetek, községek stb. A CFR ez alkalomra 50 százalékos szállítási kedvezményt adott és a szállítási költségek másik 50 százalékának fedezetelésére a kormány 400.000 lelt engedélyezett úgy, hogy az állatok szállítása nem fog költséget okozni a gazdáknak. Valószínűleg a helydíjfelvételi kö-

telezettség alól is mentesítettnek fognak a kiállítók. A kiállításra felhajthatók: szarvasmarhák, lovak, sertések, juhok, kecskék, baromfiak, galambok, házinyulak, kutyák. Az állatok marhacédulákkal küldendők, hogy eladásuk ezáltal is megkönnyíthessék. Az állatok takarmányozásáról a tulajdonosok tartoznak gondoskodni, ugyancsak a költőfélékről, tisztító eszközökről stb. Az állatok eladása után a rendezőseget 3 százalékos jutalék illeti meg. Az állatok a kiállítás előtt egy fél nappal beküldendők, a kiállítók és állatkísérők állandó szabadjegyet élveznek.

Az állatok díjazására mintegy félmillió lei áll a rendezőség rendelkezésére, a kiállítási épületek megépítésére pedig mintegy másfélmillió lei.

A tenyészállatkiállítással kapcsolatban állati termék-kiállítás is lesz, amilyenek: vaj, sajt, turó, bőr, bél, toll, szarv, gyapju, szőr stb.

Ugyancsak az állati termékeket feldolgozó gépek, állatorvosi műszerek is kiállíthatók lesznek. A rendezőség Caciula Miklós indítványára elhatározta, hogy a kiállításnak ezt a részét a szeptember 1—15-ig tartandó mintavásár keretében illeszti bele.

Ezután összeállították a fővédnökök, védnökök, rendező- és bírálóbizottsági tagok névsorát, amelyek még kiegészítésre szorulnak. Egy szűkebb rendezőbizottság alakítását határozták el, amelybe beválasztották Muresan prefektus, dr. Ciucereanu Constantin, Kristea Tibor, Tofán Pál, Török Bálint, Rosiescu Tullius és Caciula Miklós. A kiállítás előkészítésére egy állandó iroda felállítását határozták el. A kiállítás iránt érdeklődő gazdaközönségnek díjtalanul nyújt felvilágosítást úgy a kerületi állategészségügyi bizottság (Kolozsvárt, P. Cuza Voda 3, volt Bocskai-tér 3, erdészeti palota, földszint, jobbra sarok), mint az EGE titkári hivatala (Attila utca 10. szám).

A nemesített vetőmag haszna.

Minden gazda, aki magát valamire tartja és akiben megvan a törekvés, hogy mennél többet és jobbat termeljen, az tudja, hogy mi az a nemesített vetőmag és hogy annak a használata mit jelent. Tudja, hogy a növény-nemesítők által termelt vetőmag után holdanként 2—3 métermázsával több termése lesz és hogy ezzel jövedelmét holdanként jelentősen fokozza és tudja azt is, hogyha minden gazda csak nemesített vetőmagot használna, úgy a buzatermést több millió métermázsával lehetne fokozni, amelyet az országból kiszállítva, sok milliárddal növelhetnénk az ország bevételeit.

Hála Istennek, ma már ott tartunk, hogy kiszagdáinknak nem kell sokat magyarázni, mi a haszna a nemesített vetőmag használatának. Mégis, hogy az eredmények szélesebb körben ismertekké legyenek, alább közöljük azokat a terméseredményeket, amelyeket a kiszagdák elérték.

A kiszagda neve utáni első oszlop a kat. holdankénti buzatermést, a második pedig azt tünteti fel, hogy kat. holdanként hány kilóval termelt az illető kiszagdának a nemesített vetőmag után több, mint a községbeli más kiszagdának, akik nem használtak nemesített vetőmagot:

	Termelt k. holdon	Több- termés kilogrammonként
Csókás László, — — — — —	1706	573
Fister János, — — — — —	1700	400
Móré József, — — — — —	1876	833
Reketyei Dániel, — — — — —	1493	360
Kocsis István, — — — — —	1663	924
Szigeti István, — — — — —	1640	580
Pölöskey Miklós, — — — — —	1600	600
Böjtös Sándor, — — — — —	1504	300
Szalmás Antal, — — — — —	1200	400
Zeke József, — — — — —	1500	600

Mint a fentiekből látható, a nemesített buzavetőmaggal dolgozó kiszagdák kat. holdanként 3 métermázsától 8 métermázsáig értek el holdankénti többletet, szemben a községükben termelt közönséges buzával. A kiszagdák ezen eredményei kell hogy arra serkentsék valamennyi kiszagdat, hogy csak nemesített buzavetőmagot használjanak. Természetesen a jó vetőmaggal jó talajmunka is kell, mert megfelelő tarlótorés, szántás nélkül ily szép eredményt ne várjon senki. Nemesített magvak jövő évre való beszerzéséért forduljunk az E. G. E. titkári hivatalához.

Sajtérlelő helyiségekről.

A sajtok mikénti érlelésére s általában a sajt minőségére sokféle körülmény van befolyással. Nevezetesen a tej és az oltó minősége, a beoltás mikéntje, a sajtak az üstbeni feldolgozása, a préselés, a sózás stb. Kétségtelen azonban, hogy az érlelő helyiség; annak levegője, nedvességi foka s általában az érlelés alatti kezelésnek is igen nagy befolyása van a sajtokra, ugyanarra, hogy rossz érlelő helyiség és helytelen kezelés által a legjobb tejből származó s leggondosabban készített sajtot is elronthatjuk és megfordítva: jó sajtópincével és abbani célszerű kezeléssel a hibás tejből származott, vagy nem épen helyesen készített sajtokon is sokat javíthatunk.

Mint hogy a sajtok érlelésénél fontos dolog, hogy a helyiség levegőjének hőmérséke és nedvességi foka bármely évszakban és bármely eljárás mellett egyenletesen tartassék, ennél fogva a sajtok érleléséhez legalkalmasabbak a pince helyiségek. A föld színe felett épített helyiségek már kevésbé alkalmasak. Bizonyos mértékig melegebb s nedvesebb levegőjű helyiségben a sajtok gyorsabban érnek, mint hidegebb s szárazabb helyiségben. Az érlelő helyiségnek a 10° C-nál alább szállani és 22° C-nál felül emelkedni sohasem szabad: szükséges tehát, hogy az érlelő helyiségek fűthetők és szellőztethetők legyenek. Ami a pince levegőjének nedvességi fokát illeti, azt mondjuk, hogy annak viszonylagos nedvessége 80—95% lehet. A levegő ezen viszonylagos nedvességi foka a helyiség alsó és felső részeiben nem egyforma. Az alsó polcokon pl. közel a talajhoz, a levegő mindig hidegebb és valamivel nedvesebb is. Alacsony pincékben nem szokott nagy különbség mutatkozni, de magas pincékben olykor 2—3° C. Erjedő félben levő préselt sajtokra legjobban a 17—22° C. hőmérsék és 90—95% relatív nedvesség. Érettebb vagy egészen érett préselt sajtokra elég a 6—8° C. hőmérsék és a 80—85% nedvesség. Lágy sajtok szá-

mára nyáron 15=16° C., télen 17—18° C. a megfelelő. Magasabb hőmérsék mellett ugyan gyorsabban érik a sajt, de ekkor csipős izt kap s könnyen szétfolyik, még mielőtt a közepéig átért volna. Hideg pincében nemhogy csak lassan érik a sajt, de még meg is keseredik, sőt könnyen meg is rothad.

A pince hőmérsékének, továbbá nedveségének megfigyelése céljából a „Fleischmann-féle Psychrometer”-nek sehol sem volna szabad a pincében hiányoznia. Ha a pince a kellőnél melegebb és szárazabb, akkor általában gyengén kell sózni és minden sózás előtt erősen megnedvesíteni a sajtokat. Célszerű még ezenkívül az ilyen pince talaját gyakran vízzel felöntözni, hogy a víz elpárolgása folytán levegője nedvesebbé váljék. Ha kellőnél melegebb és nedvesebb a pince, erősen kell sózni a sajtot és a sózás előtt csak gyengén nedvesíteni. Ha túlságosan nedves a pince, akkor száraz homokot kell a talajra hinteni s azt gyakorta megújítani. A meleg és száraz pincében könnyen kiszárad a sajt kérge s emiatt repedéseket kap. A kéreg megrepedezését bő nedvesítéssel akadályozhatjuk meg; ily módon a sajtot is megóvjuk a kiszáradástól. A pince hőmérsékletét le lehet hűteni a szellőztetéssel. Vigyázni kell azonban ilyenkor, hogy a sajtok léghuzatot ne kapjanak, mert attól is megrepedhet a kérge. Nyári időben az éjjeli utáni órákban szellőztessünk, vagy tegyünk jeget egy kosárba s azt függesszük fel a sajt pincének egy magasabb pontjára. A kellő hőmérsékű s elegendő nedvességű pincében érejt sajtoknak van a legtisztább s legkellemesebb íze. A sajtok elhelyezésére deszkapolcokat szokás alkalmazni, ezek készítésénél arra ügyeljünk, hogy a polcok egyes deszkái simára legyenek gyalulva és jól összeillesztve. E mellett azonban a tisztogatás miatt könnyen szétszedhetőnek is kell lenniök. Ügyeljünk, hogy foltos deszkák a polcokhoz ne használtassanak, mert ezek a sajtot megfestik. A sajt pincére jó nagy ablakokat alkalmazzunk, hogy kellő világos legyen a pince, de deszka-táblával és sodrony szövetel is lássuk el a pince ablakot. A pince falait tisztaság szempontjából lehetőleg cementtel vakoltassuk ki mintegy 1.5 m. magasságban; a talajt ugyancsak cementtel burkoltassuk, mert eltekintve a könnyű tisztogatástól, ki vagyunk annak téve, hogy a puha talajon keresztül bejuthatnak pincékbe úgy az egerek, mint a patkányok.

A pincében elhelyezett összes sajtokat lehetőleg mindennap, vagy legalább is minden 2-ik, 3-ik nap figyelmesen átvizsgáljuk s minden igyekezetünk oda irányuljon, hogy óvjuk azokat úgy a megpenészesedéstől, mint pedig a kiszáradástól. Az érés ideje a kemény sajtoknál 2—12 hónapig, sőt esetleg még ennél is tovább, míg a puha sajtoknál 2—12 héttig tart.

Erdélyi mezőgazdaság állapota.

Időjárás. A hűvös, esős időjárást hirtelen nagy meleg és szárazság váltotta fel, amelyet csak helyenként szakított meg kisebb mérvű csapadék. Elemi csapások közül erős jégverést jelentenek Szilágymegyéből.

Gazdasági munkálatok. A hirtelen szárazra fordult időjárás következtében a gazdák

mindenütt nagy szorgalommal láttak hozzá, hogy az elmaradt munkálatokat pótolják; a sok esőzés következtében iulságosan atázott talaj a reá következő hirtelen szárazság folytán csak igen nehezen és tökéletlenül művelhető meg, ez a körülmény a talajelőkészítési és vetési munkák további folytatását és befejezését erősen megnehezíti. Az igrás munkaerő a sik vidéken a vetések befejezésével foglalkozott, a dombvidéken a kalászosok teljes elvetését végezték, jelenleg a tengeri, zabosbüköny vetése közeledik befejezéshez. A kézi munkaerő acatolással, gyomlálással, melegebb vidéken fűkaszással és kapálással foglalkozik.

A vetések állapota. *Őszi buza.* A sik és dombvidéken, ahol a vízállás következtében nem ritkult ki túlságosan, a meleg száraz időjárás folytán szép és gyors fejlődésnek indult. Korai vetései gyomosabbak, a későbbiek azonban kielégítően fejlődnek és szépen bokrosodnak. A hegyvidéken fejlődése gyöngébb. *Őszi rozs* melegebb vidéken fejét kihányta. *Tavaszi buza* a megelőző hűvös időjárás folytán lassan fejlődött, a későbbi meleg folytán azonban kedvezően fejlődik, esőt kíván. *Tavaszi árpa* a korai vetések jól fejlődnek, későiek azonban gyomosak és ritkák, fejlődéséhez csapadékra volna szükség. *Őszi árpa* számos helyen kipusztult, megmaradt részekben jól fejlődik. *Zab* kevés kivétellel jól kelt és szépen fejlődik. *Tengeri sik* vidéken kelése elég jó, helyenként kapálják, másutt vetése befejezve. *Burgonya* korai jól fejlődik, késői kelésben. *Kerti vetemények:* a beállott meleg időjárás következtében a helyvidéket kivéve, jól fejlődnek, további kifejlődésükhöz esőt kívánnak. *Bab és hüvelyesek* kelésben. *Cukor és takarmányrépa* első kapálása részben befejezve, részben folyamatban, korai vetések jól keltek, későiek gyengébbek. *Mesterséges takarmányok* a hűvös időjárás folytán szenvedtek, később jól fejlődtek. *Rétlegelő buja* fejlődésben. *Szőlő* igen szépen hajt, jó termést ígér. Gyümölcsfák dusan virágoztak, dió és barack gyöngébb termést ígér, a többi gyümölcsfajta jobb termés kilátással kecsegtetnek.

Állatállomány egészségi állapota jó.

Erdészet.

Erdő és árvíz.

Írta: zsarolyáni Márton Sándor nyug. erdőtanácsos.

A f. évi árvizek, a Szeged város pusztulása óta annyiszor emlegetett árvízkárokat juttatja eszembe. Ezóta a folytontartó kutatások megállapították, hogy a folyamfelsőszakaszokban rohamosan előálló árvizeknek az az oka, hogy a csapadékok a hegyoldalokról a völgyekbe gyorsan s akadály nélkül futhatnak össze, ami pedig onnan származik, hogy a *kivágott t. i. hasznosított erdőknek talaja, nem fásított be újra.* A befásítások elmaradásának mérve rendkívül nagy.

E bevezetéstől elmondottak után kötelességemnek tartom röviden előadni, hogy az erdőknek mily szerepe van a csapadék lefolyásának mérséklésében s e célból szembeállítom a letarolt s az erdővel borított hegyoldalt s kimutatom közöttük a különbséget, mégpedig célzatosan magas fokban, t. i. árvíz mérvében, mert erről van szó. P. o. valamely völgy 10

km. hosszú s jobbra-balra átlag 1400 m. széles a vízvásalstól; a hegyoldalak 20 % esésűek, tehát elég meredékek. E terület 28 millió négyszögméter, azaz körülbelül 5000 k. hold. Ha ezen területre percenkénti 1 mm.-nyi, azaz igen erős zápor esik, akkor percenként 28 millió liter s egy óra alatt 1.7 millió hektóliter víz esik, melynek súlya 170-millió métermázsa. Ha ez az erős zápor olyankor esik, amidőn előző lassu eső a földet vízzel már telítette, akkor a talaj semmit sem vehet fel az új csapadékból s ezért e zápornak víze, majdnem teljes mennyiségben le fog futni s mintegy 150 millió métermázsa súly fog lerohanni, mely elragad mindent, ami útjába esik és temérdek törmelékét visz magával, mert a földhöz ütődő esőcseppek földrészeszkéket visznek magukkal a sok egyesült csepp kavicsot, a vízer kis köveket a vízár nagyköveket, a víztömeg pedig sziklákat ragad tova.

Hogy nagyobb ily összetorkolló területen mily víztömeg gyűlhet össze, erre elég egy esetet említenem. 1912. évi szeptember hó 1. és 2-án, Krassószörény megyében egy-folytában 47 óra alatt összesen 268 mm. csapadék esett le 22800 hektárnyi területre. Az így 48 óra alatt ideesett víztömeg 60 milliárd hektóliter volt, 600 milliárdnyi métermázsa súlyal, melyből lerohant legalább is 480 milliárdnyi súly, azaz óránként 10 milliárd métermázsa. Ennek a borzasztó sulynak eleven ereje ellenállhatatlanul seperi el mindent! Hordaléka oly tömegű volt, hogy egy községben a házakat egészen ereszkéig beborította a kötömeg; másutt óriási iszapot rakott le stb.

A kopasz hegyoldalakkal szembe állítom, a jól záródott 60 éves erdővel borítottat; azaz az igen kedvezőt. Az ily jó erdővel borított területre eső csapadék leestében a fa lombjába, galyaiba, ágaiba s törzsébe ütözködik, tehát ereje megtörik s a földet nem moshatja. A fának törzse, ágai, galyai s levelei, fél milliméternyi vastag vízréteget, a víz tapadó erejénél fogva magukon tartanak s ezáltal összesen 10 milliméternyi csapadék nem jut a talajra. A többi csapadék lecsepegvé a fák gyökerei s tövei között kis tócsákba gyülekeznek össze s ezekből, a talaj és a lehullott levelekből képződött erdei talajtakaró legalább 10 milliméternyit szintén beiszik és a tócsákban is ott marad 10 milliméternyi, úgy hogy az egy óra alatt 60 mm.-es zápor víztömegéből csak 30 milliméternyi folyhatik le, de ez is csak lassan, tócsából-tócsába s a folyása közben gyökerekbe s fatörzsekbe ütözködve erejevesztetten és így hordalék nélkül jut le a völgybe és így leszivárgásához kell legalább négy órányi idő, úgy hogy a fátlan hegyoldalról egy óra alatt lerohanó víz helyett csak egy nyolcad rész folyik le és ez is csendesesen s így károsága is legmagasabban is csak nyolcadrésznyi; de ha hozzávesszük, hogy a lefolyt víznek nincs romboló ereje, a kár ugyszólván szembetűnő sem lehet.

Eszerint a letarolt erdőterületeknek újra erdősítése a veszélyt megszüntetné. De mivel a beerdősítéshez évek és az erdőnek annyira való felneveléséhez, hogy a víz lefolyását fenti módon mérsékelje, legalább is két évtized szükséges: közbeeső ideiglenes s kiegészítő munkálatokról kell gondoskodni. Ily munkálatok főleg: gyepesítés, teraszszerű vízfogó

gátak, melyek a víz lefutását mérséklék, vagy meggátolják.

A hegyoldaloknak felső részein fontosak az ugynevezett osztóteraszok, vagy osztó fonások, melyek a hegyoldalon lefele fordított V alakban szétterített szárazakkal készíttetnek, hogy a víz terüljön, erejét veszítse. Az ily gátaknak vízszintes részét beültetjük csemetékkel s közeiket fűmaggal vetjük be. A teraszgátak létesítése csakis ott fizeti ki magát, ahol szántóföldet, kertet, lakóházat, közlekedési utat stb. oltalmaznak. A harmadik mód, a völgyzáró gátaknak építése, mely csak ott fizeti ki magát, ahol az összegyűjtött vizet erdműnek hajtására előnyösen felhasználhatjuk, mert e mód igen költséges.

Mindeme munkálatokat országosan rendezni kell s ezért áttérnek azoknak a főintézkedéseknek rövid előadására, amelyek a fent elsorolt részletes intézkedéseknek menetét irányítani hivatják, bár ugyan ma, ily intézkedés s tette gondolni is alig lehet.

A víz sík területen nem fut össze, hanem csak hogy oldalról futhat le s ezért a hegyvidéki erdősítéseknek foganatosítása a főérdek. A másik szabály az elsőből vonható le. Ugyanis ha az állam nyújtja a garanciát a beerdősítésre: ez járjon elől jó példával. Harmadik és utolsó irányító szabálynak tartom annak kimondását, hogy a kizárólagos erdőtalajoknak újra való beerdősítése sürgős s elsőrendű állami érdek s ha kell ezt foganatosítsa.

Kisebb szakközlemények.

A vaj átlagos vegyi összetétele. I. Fleischmann szerint: a) az édes tejszínből készült sózaltan vajban van:

	1. mosatlan vajban	2. kimosott vajban
víz	15.00 %	15.00 %
zsír	83.47 "	83.73 "
fehérje	0.60 "	0.55 "
egyéb szerves anyagok	0.80 "	0.60 "
só	0.13 "	0.12 "

Összesen: — — 100.00 % 100.00 %

Fajsulya: 0.9437.

b) savanyított tejszínből készült sózott vajban van:

	1. mosatlan vajban	2. kimosott vajban
víz	12.00 %	12.50 %
zsír	84.75 "	84.62 "
fehérje	0.50 "	0.48 "
egyéb szerves anyagok	0.55 "	0.40 "
só	2.20 "	2.00 "

Összesen: — — 100.00 % 100.00 %

Fajsulya: 0.9515.

Legyek ellen könnyen és eredményesen védekezhetünk, ha a helyiségek (szoba, konyha, istálló stb.) ablakdeszkáira — ahova a legyek tömegesen gyülekezni szoktak — 10%-os formalinoldattal töltött lapos csészéket helyezünk el. Az oldat naponta újítandó.

A tej savtartalmának befolyása a borjú egészségére. Általános tapasztalat, hogy a bő zöld takarmánnyal táplált tehének teje gyakran okoz hasmenést — főleg egészen fiatal, 8—14 napos — borjúknál. Ennek az okozatnak az az oka, hogy a tej savtartalma — aciditása — fokozódott. Célszerű tehát az olyan tehenekeket, melyeknek fiatal borjúk van, vegyes takarmánnyal (száraz és zöld) élelmezni. Sok károsodás elmarad.

Vegyes közlemények.

Az erdélyi vármegyék a kolozsvári tenyészállatkiállításért. A folyó évi szeptember hó folyamán Kolozsváron tartandó tenyészállatkiállítás rendezési költségeire és díjaira eddig a következő vármegyék az alább kitüntetett összegeket ajánlották fel. 1. Arad: 55.000 leu, 2. Bihar: 200.000 leu, 3. Krassószörény: 100.000 leu, 4. Hunyad: 50.000 leu, 5. Szolnok-Doboka: 10.000 leu, 6. Szatmár: 50.000 leu, 6. Torda-Aranyos: 100.000 leu, 8. Kisküküllő: 14.000 leu, 9. Nagyküküllő: 50.000 leu, 10. Temes-Torontál: 100.000 leu, 11. Szilágy: 80.000 leu, Nagyvárad: 50.000 leu, Kolozs: 200.000 leu. A kiállítás iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg a regábeli birtokosok körében, akik már sokat hallottak Erdély fejlett állattenyésztéséről és vásárlási szándékkal számosan készülnek ez alkalomból Kolozsvárra jönni. Az erdélyi gazdaközönségnek itt alkalma lesz a tenyészállatok jobb értékesítési lehetőségének módjait keresni és meg is találni.

Állatdíjazás Tordán. A Torda-Aranyosvármegyei állattenyésztési bizottság f. évi június hó 20-án állatdíjazást rendezett Tordán. A tordai és felvinci járásból származó állatok között 1000, 500, és 250 leies készpénz díjat, továbbá érmekeket és okleveleket osztottak ki.

Devizakirendeltség a Budapesti Árumintavásáron. Tekintettel a magyar devizaforgalom kötöttségére, a május 31-június 10-ig tartandó XV. Árumintavásáron devizakirendeltség fog működni, mely a külföldi látogatóknak szakszerű utbaigazításokat ad, közvetíti a vásár tartalmára engedélyezett könnyítéseket.

Elárverezték a Gazdasági Akadémia magyar könyvtárát. A kolozsvári Gazdasági Akadémiának gyönyörű magyar szak- és szépirodalmi könyvtára volt, ami nélkül el sem lehet képzelni egy magas nivóju főiskolát. A magyar könyvek mellett tekintélyes számban roskadoztak a könyves polcokon az idegen nyelvű szakkönyvek is, amelyeket ugyanolyan becsben tartottak, mint a magyar könyveket. Abban a hitben voltunk, hogy a kultúrák nem lehetnek ellenségei egymásnak és egyik népműveltsége nem lehet ártalmára egy másik népegség szellemi haladásának. A Gazdasági Akadémia vezetői piacra dobták az intézet több mint kétezer kötetet számláló magyar könyvtárát. Árverés alá bocsátotta a magyar gazdasági szakkönyveket és ugyanerre a sorsra jutatta a magyar szépirodalmi könyveket. Megdöbbenve vettük tudomásul ezt a kulturgazdálkodást, amely a magyar szellemi kincseket száműzésre ítélte.

Nemzetközi mezőgazdasági kongresszus Rómában. Rómában a napokban nemzetközi mezőgazdasági kongresszus folyt le, melyet a római nemzetközi mezőgazdasági intézet rendezett. A most lefolyt római kongresszust Viktor Emánuel király jelenlétében nyitották meg és Mussolini miniszterelnök tartalmas beszédet mondott a mezőgazdasági érdekek előmozdításáról. Hangsúlyozta, hogy az agrárérdekeket nagyobb súllyal kell figyelembe venni, mint az egész közgazdasági életnek minden alapvető momentumát együttevve, mert a földmivelés produktuma a kenyér és fundamentuma az életszükségletek megszerzésének. Érdekes volt, hogy az olasz király az egyes államok delegátusaival folytatott rövid beszélgetése során, a középeurópai tavaszi vízáradások kárttevésével kapcsolatban megállapította, hogy a magyar vízügyi adminisztrációt a nemzetközi agrikultúra részéről a legnagyobb elismerés illeti, mivel az imperiuma alatt álló területeket a legnagyobb veszedelmek közepette is megoltalmazta a gátszakadásoktól, amilyenek pedig a szomszédos államok határain belül sürűn történtek. Az olasz miniszterelnök rendkívül fényes fogadástélyt adott a külállamok képviselőinek tiszteletére. A kongresszus munkájának pedig legkiemelkedőbb

mozzanata az a francia kormányjavaslat volt, amelyet indítvány alakjában terjesztettek elő, hogy a mezőgazdaság útján erősítsék a nemzetközi béke gondolatát. A francia kormány részéről indított akcióhoz valamennyi állam képviselője annál inkább örömmel járult hozzá, mivel ezen a réven kitűnően lehet az egyes államok nagy érdekeit és a produktív béke gondolatát szolgálni. Elhatározták, hogy a nemzetközi szervezetbe a gazdatársadalmi szervezeteket és a szövetségeket is felveszik.

Szegődménylevelek és napszámjegyzékek kaphatók az E. G. E.-nél. Több oldalról merült fel az a kívánság, hogy a gazdaközönség gazdasági nyomtatvány szükségletéről gondoskodjék az E. G. E. Ezen kívánalomnak eleget teendő az egyesület egyelőre szegődménylevelet és napszámjegyzéket nyomatott. A szegődménylevél alkalmas bármily gazdasági alkalmazott alkalmazási feltételeinek felsorolására, a kivett járandóságok feltüntetésére és az átadott tárgyak leltározására. Ezek ára drb-kint 2 L. A napszámjegyzék viaszos vászon borítékkal 100 oldalos füzetenként 20 L, 50 oldalos füzetenként 15 L, 16 oldalos nagy ivenként füzetlenül 5 L-ért áll a gazdaközönség rendelkezésére. Megrendelhetők az E. G. E. titkári hivatalában (Kolozsvár, Attila-utca 1a).

A Torda-Aranyosvármegyei Gazdasági Egylet átszervezése. A Torda-Aranyosvármegyei Gazdasági Egylet működését dr Mester László vármegyei prefektus felüggesztette, a vezetőket állásukból elmozdította és e hó 25-re újjászervező közgyűlést hívott egybe. A tervek szerint az egyesület szindikátussá fog átalakulni.

Újra jelentkeznek a kolumbácsi legyek. Albajulia-gyulafehérvári tudósítónk jelent: Zalatna vidékén már mutatkoznak a kolumbácsi legyek, egyelőre csak kisebb számba, úgyhogy az állatok életét még nem veszélyeztetik. Zalatnán néhány marhát csíptek össze, de az okozott sebek nem voltak halálosak. A hatóságok különben már megtették a szükséges intézkedéseket arra az esetre, ha a veszedelmes legyek nagy mennyiségben lépnének fel.

PIAC.

Országos vásárok.

1924. májns hó 26-án. Berzászka, Uzon, Felsőbánya, Hadad, Szászkezd, Vajdahunyad. — 27-én. Maroskece, Mezőmehes, Alsószombatfalva, Bozovics. — 28-án. Ujgyháza, Avastelsőfalu. — 29-én. Szászlekeny, Monorfalu, Máramarosziget, Máriaradna, Mócs, Nagyselyk, Temesvár. 30-án. Mehádia, Facset, Szászsebes, Csikszereda, Erzsébeváros, Hosszúfalú, Marosárpatok, Nagyajta, Réten. — 31-én. Bözd, Monos, Zsidoviu. — jnnius hó 1-én. Vaskoh, Vinga, Kápolnokmonostor, Facsád.

Apróhirdetések.

Földműves iskolát végzett szerény igényű, 21 évi gyakorlattal, 11 éve mint kezelőszűt, 39 éves rom. kath. vallású család. Jó gazda bármilyen állást vállal. Cím kladóba. 3684

Üzletvezetői állást keres 28 éves, nős óvadékos kereskedő. Megkeresést kér Drimba László üzletvezető Socolod-Székudvar. 3680

Szakiskolát végzett nőtlen, több évi gyakorlattal ispáni, munkavezető, raktárnoki, erdőszel. konyha-, vlrág-, gyümölcskertszel alkalmazást keresek azonnall belépésre. Ajánlatokat kladóhivatal továbblt. 3681

